

U ATA5733/59 Skånela kyrka

Litteratur: S. B. F. Jansson, Rapport till Riksantikvarieämbetet 10/7 1956 (ATA dnr 4372/56); S. B. F. Jansson, Rapport till Riksantikvarien 18/9 1959 (ATA dnr 5733/59, koncept på Runverket).

FMIS: Skånela 112:7

Runstensfragmentet sitter inmurat på insidan av den södra långhusmuren, 40 cm öster om den södra ingången och 53 cm över den nuvarande golvytan. Som Jansson (1956) har framhållit tillhör detta murparti kyrkans äldsta del.

Fragmentet upptäcktes den 28 juni 1956 i samband med kyrkans restaurering och granskades första gången av Sven B. F. Jansson den 3 juli samma år. Den 17 september 1959 undersökte han fragmentet på nytt och målade då också upp ristningen med röd färg, som fortfarande finns kvar. Det kan nämnas att Jansson vid sin första undersökning har gjort en intressant notering: »Anmärkningsvärt är att fragmentet bär spår av uppmålning. Röd färg (mönja) kan iakttagas i skiljetecknet efter 1 **u** och i 2 **r**.» I den senare rapporten från 1959 finns inga uppgifter om bevarade färgspår.

Grå granit. Storlek: 50 × 14 cm. Två delar av ett runband har bevarats intill fragmentets kanter. Mellan dessa finns rester av slingornamentik. Förmodligen sitter fragmentet upp och ner i muren. Den bäst bevarade runan (4 **n**) är 8 cm hög.

Inskrift:

...**u** | **r**...**ont**-...

5

... *and*(?) (el. [*b*]önda?)...

»... *ande*(?) (el. *make*?)...

Fragmentet U ATA5733/59 i Skånela kyrka. Foto Magnus Källström 2006.

Till läsningen: Av 1 **u** återstår endast bistaven. Därefter följer ett skiljetecken i form av ett kort lodrätt streck. I 2 **r** saknas både den övre delen och nedre delen av bistaven. Av huvudstaven i 3 **o** återstår endast basen. Runan har ensidiga bistavar till höger. Även 4 **n** har ensidig bistav, som dessutom är ganska lång. 5 **t** har dubbelsidiga bistavar, ansatta ett stycke nedanför toppen. Efter denna runa följer en snedställd linje, som hittills har tolkats som ett skiljetecken. Detta kan mycket väl vara riktigt, men eftersom linjen går ut i brottkanten kan det också röra sig om den vänstra spetsen av bistaven i en **a**-runa. – Jansson återger vid sin senare undersökning (1959) inskriften på följande sätt: **...u · r...ont ·**.

1–2 **u · r** kan som redan Jansson har föreslagit vara resterna av [*lēt*]u r[*æisa*] »lät resa» och 3–5 **ont** kan återge ordet *and* »ande». Beträffande den senare runföljden är det också möjligt att det rör sig om resterna av ett längre ord. Om ristningsspåret efter 5 **t** har tillhört en **a**-runa ligger det närmast till hands att tänka på ordet [**b**]ontā [*b*]ōnda »make». Det är följaktligen egentligen omöjligt att avgöra ljudvärdet för **o**-runan i denna inskrift.

Detta dokument ingår i ett digitalt supplement till *Upplands runinskrifter*, en del av korpusverket *Sveriges runinskrifter*. Supplementen publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se